

MŐRSZKA KRAJINA

Vérsztveni, politicsni i
kulturni tjédnik.

MURAVIDÉK

Gazdasági, politikai és
kulturális hetilap.

Szhója vszako nedelo. Naprej placilo: 1/2 leta 24., 1/4 12., meszecsno 4. V zvtin- sztvu 70., V Ameriko 80 Dinare za edno leto.	Megjelenik minden vásár- nap. Előfizetési ára: 1/2 évre 24., 1/4 évre 12., 1 hónapra 4., Külföldre 70., Amerikába 80 Dinár évente.	Reditelsztvo i opravnistvo Szerkesztőség és Kiadóhivatal MÁRKISEVCI p. M. SOBOTA Rokopiszi sze eszi posilajo i sze ne vrnejo. — Kéziratok idekü- lendők s nem adatnak vissza.	Cejna inseratov za □ cm: Izjave, poszlano, odprta pisz- ma 1.50., réden veliki 1.—, máli oglász 0.70 Din. i dávek. Pri vecskrát popúst.	Hirdetési árák négyzett cm. ként: Nyilttér és hasonlók 1.50, rendes hirdetés 1.—, #pró hirdetés 0.70 Din. és az illeték. Többszörinél engedem
---	--	--	---	---

Nas vérsztveni krízis.

Prejk toga szmo mi zse zadoszta sli, mogouce szmo zse tüdi v toga trousta mislejnyi bilí, ka mo zdajse bole zs-nyega kak vu nyega sli. Ali zsaosztmo je tak, toga sztároga szmo niti nej pozabili, vezdásnyega nemremo obládati i zse sze te nouvi krízis prikazsüje.

Nej nam trbej valkoga razláganya, znáno je, ka v nasoj krajini, nej na málo hvalo razmetozsti, je nase vértüvanye zadoszta razvito ino szkoro da nejga krajine stera bi z-szlícsnimi razmerami i velikosztjov i tak brez pásnikov, tak cvetécsi zsvinopouv i zsvino krímenye produkterala kak nasa krajina. Na kvantum i kvaliteto vszednáko. Vu tom zádnyem vrejmeni pa nikak da bi szpoznati miszlíti bole sztáti kak pa sze razvijati i tou zató, ár nikomi ne pride na pamet, ka bi naprej pomágo nase krajine cvetécsó zsvinorejo i tou odtávajoucsó irgovino. Vu toga menkanyi vértovje kak edno gübijo volou do véksega zsvinopouvanya.

Náimre tou kezüjemo vu tej zádnyí csaszaj, ka ne dobimo küpcov na naso zsvino, ali pa szamo po niszikoj cejni tak trstvo stagneja. Mogouce niti neszmímo na telko trgouvce kriviti zatou, kak bole denésnye finansne razmere, szfalívávanya pejnez. Pri denésnyí vizsiki cejnaj je malo

steri trgouvev vu tisztój zmozsnosztí, ka bi eden eden zsvine transzport z szvojin lásztnim kapitáloom preobrnouti mogao, prisziljeni je k-tühinszkomi kapitáli szégnoti Té pa nej szamo ka je drági (30—35%), nego ga je escse tezskej dobíti. Náród nema vüpanya vu bankaj, visesnyí pejnez né polozsi vu nyé, ergo tak té, pri jedincáj lezsécsi pejnez je za obcsni obracsáj zgübleni. Trgouvci pa szamo z-bankami májo zvézo, té pa ona bázi szükésine pejneza odpovedávajo kredit gda bi escsö vecs nakázati mogli. Tak szo trgouvci prisziljeni szamo tak velike preküpsije delati, na kelko sze-vüpajo na razpolago nyim szto-jécsémi kapitáli, nej pa táksega kaksa je potreboucsa nase krajine zs-nyé vérsztvenim pripouvkom. Najbole tezsí tá stagnácija naso zsvinorejo, nej menyé pa tüdi drügi pridejtkov irgovino, kí vszedno tezsíjo szamo kmeta.

Tak je vzrok stagnacije-szükésina pejneza i zató, csi do vértovje reducejrali té tá vérsztvenoga sistema, ali de tou vüjalo za drzsávno goszpodárenye i v prvoj vrszti konzuncentom? Miszlímo da nej. Zakaj pa té nepride pomoucs stera pozványe mejla nász resíli té kríze, rávnotak volou dávati kmeti do po véksanya produktov z naprej-pomágoanyom? cvetécsé irgovine. Ali sze merodájnim faktorom nedoszégne vrejmen szí malo premislávati obri navoul Prejk-

murja? Kak nam je znáno, je Náródna Banka, stera je pod delokrougom finansnoga ministra, za drüge krajine doszta kredita dála po fáł procentaj, dokes v Prejkmurje doszehmao szamo ednomi cslo veki. Mí sztrádati moremo nej szamo te cenejse zselezniszko prevázszanye, z-nízszano carino i z drzsávne pomoucsi vérsztveno skér, nego i tüdi poszrejčno te cenejsi kredit steroga nászshaj szamo mí trpímo, ali zdaj zse — neposzrejčno.

Zavolo toga goripozovémo pazlívosz goszpouda finansnoga ministra natou, ka naj kak najprvé nakázsejo tüdi i nasim Prejkmurszkim trgouvcom cenejsi kredit, da naj za toga volo zanamárjena irgovina neboude zrok zanemárjenosztí nase cvetécsé kmelísztvu, ár de tou nej szamo nasoj krajini, nego i drzsávnomi obcsnovérsztvenomi sztálisi tüdi na skodo.

Gazdasági válságunk.

Ezen ugyan mi már eleget mentünk keresztül, talán azt is véltük remélni, hogy már inkább kifelé megyünk mint befelé. De sajnos, a régít még el sem feledtük a jelenlegit le sem küzdöttük s már is jelentkezik egy új válság.

Bővebb fejtegetésre nem szorul tudott dolog, hogy vidékünkön, a hozzáértés nem csekély dicséretére, a gazdálkodási üzem

TÁRCA.

Néhány közmondás eredete.

Beszélgetés közben mindnyájan használunk olyan mondásokat, melyeknek eredetével nem vagyunk tisztában. Az ország legnagyobb részében halijuk például az ilyen mondásokat: *Hátra van még a fekete leves, nem a Csáky szalmája, kitétték a szürét, ebrudon dobták ki* stb. Bizony kevesen tudják és még kevesebben gondolkoznak rajta, honnan eredtek ezek a mondások. Pedig rendesen érdekes történeteknek vagy népszokásoknak köszönhetik eredetüket. Tisztelt olvasóim bizonyára szívesen fogadják, ha néhány ilyen érdekes mondásnak elmondom az eredetét.

Egy Csáky László nevű főúr megengedte, hogy birtokáról ingyen vihessék el a szalmát és polyvát Józsvivségének az lett a következménye, hogy a természet sem kimélték s mindent széjjel börtök a szomszédai, a mihez csak hozzáférhettek. *Csáky szalmája*, az óta azt jelenti; *hogy gazdátlan jószág. Nem a Csáky szalmája*, mondás pedig figyelmeztetés azok számára, kik könnyű szerrel pusztítják a mások vagyont.

A régi világban sok helyen szokásban volt, hogy a legény otthagya szürét annál a családnál, melyeknek a lányát elakarta venni. Ha nem akarták a lányt hozzáadni, kiakasztották az ajtó elé a szürét. Ebből tudta meg, hogy elutasították. Ma országszerte használják, hogy: *kitétték a szürét*. De ma már nemcsak akkor mondják, ha

a kérést visszautasítják, hanem azt is teszi e mondas, hogy: *kidobtak valakit*.

Ha valakit csufosan kidobnak valahonnan, azt is szokták mondani, hogy *ebrudon dobták ki*. E mondásnak szintén népszokás az eredete. A falusi lakodalmból összegyülekező kutyákat a jókedvű legények elriasztják. A kerítésen lyukat csinálnak. Kívül rudat dugnak a lyukba s ketten tartják. Az udvarban maradók a lyuk felé hajszolják a kutyákat. A megijedt állat ki akar ugrani, ledtében csak a menekülésre gondol. Mikor a lyukon keresztül vergődik, a legények felkapják a rudat s az állatot felrepítik. Elmegy a kedve attól, hogy vissza térjen abba a házba.

Ha valakire fontosabb dolog vár, vagy veszedelem leselkedik, szokták mondani: *hátra van még a fekete leves*. Ennek a mondásnak történelemben van eredete, de egészen biztosan nem tudjuk megállapítani, ki használta először? Némelyek szerint Szulejmán, a törökök leghatalmasabb császára. Nem sokkal a mohácsi vész után elakarta foglalni Buda várát. Hogy ezt könnyebben megtehesse, a várban lévő magyar sereg vezéreit magához hívta a táborba. Mig az urak ebédeltek, a török janicsárok kettesével-hármasával felsétáltak a várba, mintha csak mulatni akarnának. A magyar katonák beeresztették őket. Mikor már nagyon sok katona volt a várban, kijelentették a törökök, hogy birtokukba veszik Budát. A török tehát alattomos módon, vérontás nélkül szerezte meg az ország fővárosát. Mig ez a várban történt, a magyar urak ebédeltek a szultán sátorában. De a hosszú ebéd vége felé már nagyon nyugtalankodtak, mert sejtették, hogy a ravasz török valami rosztat tervez. Különösen nyugtalan volt egy kiváló magyarvitéz,

Ennyingi Török Bálint. A szultán látva a magyar ur nyugtalanságát, azzal csendesítette, hogy mindjárt vége lesz az ebédnek, csak a fekete leves van hátra. A kávé neveztek így. Mire azonban a kávé felhozták az asztalra, Buda a török kezére került s ott is maradt másfél száz évig.

Mások azt mondják, hogy nem Szulejmán használta e híres közmondást, hanem Ahmed basa, a ki Nagyváradon székelt. Ahmed basa ebédre hívta volna Thököly Imrét, a kuruc királyt, a ki szövetségben volt a törökkel. Az ebéd nagyon hosszúra nyult és a nyugtalankodó magyar vezérnek mondotta a basa: *hátra van még a fekete leves*. Mikor a kávé behozták, — ma sem tudjuk biztosan, miért — elfogta Thököly Imrét. Nem sokára megszabadult ugyan a magyar vezér, de a híres mondást használják azóta, ha azt akarják mondani, hogy valakit veszedelem fenyeget.

Szélteben-hosszában mondják azt is, hogy: *eb ura lakó*. Olyankor mondják, ha megakarja valaki az engedelmességet tagadni. A mondás nagyon régi. De akkor lett általánossá, mikor országgyűlésen használták. A kuruc világban történt. II. Rákóczi Ferenc fejedelem Ónodra 1707.-ben gyűlést hívott össze. A gyűlés kimondotta, hogy I. Józsefet nem ismeri el királynak többé. Ez azt jelentette, hogy az országgyűlés a Habsburg családot megfosztja a tróntól. A határozat körülbelül így hangzott; *»Eb ura lakó!* Mai napságtól fogva József nem királyunk, inkább egy óra alatt elveszünk, semmint örökös jobbságban éljünk.

(Folyt. köv.)

elégé kifejlett s alig van hasonló talajviszony és nagyságu terület még egy, mely — dacára a közös legelők hiányára — oly virágzó állattenyésztést és állathizlást produkálna, mint éppen a vidékünk. Kvantum és kvalitásra egyaránt. Az utóbbi időben azonban inkább kezd pangani, mint fejlődni, mert senkinek nem jut eszébe, hogy vidékünk virágzó állattenyésztését előbbre segítve, az állatkereskedelmen lendítsen. Ennek hiányában a gazdáink mintegy elkedvetlenednek az állattenyésztéstől.

Az utóbbi időben ugyanis azt tapasztaljuk, hogy álatjainkra nincsenek vevők, a kereskedelem kezd pangani. Talán nem is a kereskedőket kell annyira okozni ezért, mint inkább a mai erősen tapasztalható pénzhiányt. A mai magas árak mellett nagyon természetes, hogy nem lehet egy kereskedőnek sem annyi pénze a mennyi az egy-egy álattransporthoz kelendő, kénytelen idegen tőkéhez nyulni. Ez pedig nemcsak, hogy tuldrága (30—35%), de még nehezebben szerezhető meg. A népnek a bankokkal szemben nincs bizalma, heverő tőkét nem helyezi el, tehát ily módon az egyeseknél lévő tőke kárbaveszett a közforgalom céljára. A kereskedők pedig bankokkal állván összekötötésben, a mindinkább jelentkező pénzhiány miatt az eddigi hitelt is felmondják a helyett, hogy a kellendő újat folyósítanak. A kereskedők tehát kell, hogy csak akkora üzleteket bonyolítsanak le, a mekkorát azt saját pénzbeli erejük megengedi, nem pedig a mekkorát vidékünk állattenyésztése megkíván. Leginkább az állattenyésztésnél tapasztalható e pangás, de kiterjed a gabonaterményekre is, mely végül is csak a gazdákat sulytja.

Tehát pénzhiány az oka. S ezért, majd ha a gazdák redukálni fogják ezen mivelési ágat, jó hatással lesz-e az állam közgazdaságára s első sorban a fogyasztóra? Azt hisszük, hogy nem. Miért nem jön tehát a segítség, mely hivatva volna e válságnak elejét venni, nemkülönben a gazdákat serkenteni a termelés fokozására a kereskedelem virágzóbbá tétellel. Vagy az illetékeseknek nem jut idejük Prekmurje bajaival törődni? Mint tudjuk a Narodna banka (nemzeti bank), a mely a pénzügyminister hatáskörébe tartozik, más vidékre elegendő olcsó hitelt folyósított, míg Prekmurjébe eddig csak egy embernek. Nekünk nélkülözni kell nemcsak az olcsó vasuti fuvart, kedvezményes vámtarifát és állami segélyü gazdasági eszközöket, de nélkülözünk kell a közvetett olcsó hitelt is, amelynek hátrányait mégis csak mi érezzük meg, — de már közvetlenül.

Azért felhívjuk a pénzügyminister ur figyelmét arra, hogy mielőbb folyósítson kereskedőinknek itt Prekmurjében is olcsó hitelt, hogy az ennek hiányában pangó kereskedelem miatt, a gazdálkodás is pangásnak ne induljon, mert ez nemcsak a mi vidékünk, de államunk közgazdaságára is káros kihatással leend.

Elektricsna razszvetljáva v M. Szoboti.

Z dvej mejszt je prosena ponūdba.

Kak szmo z-merodájnoga meszta zvedli, varasko-obcsinszki tanács je v-predkrátkim drzsánom gyülejsi szkoncsao, ka poszvejt po vilicaj sze na nikso formo poboúgsati more. Gda szo sze doszejdásnyi acetilen lampasje tüdi za

nedobre szpoznali, sze je otemeljila miszel, da po mogoúcsnoszti poszvejt zamini sz-elektrikov. Tou bi pa témbole mogoúcsse bilou, ár jeszteta dvej véksivi podjéti, sterivi bi po nyé osznoványi mogoucsse bilé zadosztno moucs producerati za té poszel, Na podlági toga szklega je varaski zsépan g. Dr. Sömen piszmeno obvejszto té podjetnike, kak fabrikanta g. Benka i lásztnika exportnoga mlina g. Hartnera, obednim naproszo, naj v-krátkom posleta piszmeni proracsun i ponūdbo vszaki poszebi. Ponūdbo szamo na vpeljavo i razszvetljavo varaski vilic proszijo, nej pa tüdi obednim za núcanye privátnikov.

Na vszakoformo szamo pozdrávlati moremo tou namesztno miszel varaski naprejhodécsi, ár vezdásnya razszvetljáva, stere kak zsúzsevke sze zsarijo tü i tam v-kaksem szkrievnom kouti, je bole za ocsikvarjenyé vzdrzsávana, kak pa za pozványe szvojega cila. Pri etaksem poszvejt nemre bidti zagvüsana varnoszt prebiválcov, niti obracsáj nej. Tüdi gledoucs natou, ka je M. Szobota szrediscse Prejkmurja i v bodoucsse velkoga obracsája centrum, je miszel odvecs vrejdna. Nemremo pa zamüdi priliki, ka bi na edno nej opozorili té naprejhodécsse. Pritom deli, csi sze zse definitivno odloucsi, naj neglédajo velike sparavnoszti. Naj boude previdnoszt od vszega vecs i zse zdaj pri prvom, v-zacsétki naj sze tákse szojé i miocsen vod (vezetétk) szpoztávi, da za eventuelno privátno razsirjenye i núcnebou potrejbno velki sztroskov, kí bi deszétrátni bili prouti prvim. Ka do privátniki tüdi proszili za vpeljavo elektrike, tou je ednouk gvüsno. Csi de pa vpeljáva v-vszako vilico, témbole.

Tou sze tüdi zná, ka kak fabricsna, tak mlinszka gonilna moucs je szamo na bázi lásztnicse potrejbe osznována. Csi zse tá dvá lásztnika sze pogoditi dáta, eden ali drügi, szí moreta zse vékso gonilno moucs szpraviti, da pri szvojem obrati neta prikrajsaniva. Csi pa zse moreta vékso moucs szprávlati, té de pa tüdi racsunao na razsirjenyé elektrike i szí zse z-previdnoszti telko mocsnejse potrejne masine szprávi. Kak té eden ali drügi, tak i varaski tanács naj tüdi previden boude.

GLASZI. — HIREK.

— Halál a Mörszka Krajínára, halál mindenkire ki azt olvassa vagy hirdetett benne. Ugy van csak ütni rajtuk s majd csak egyszer beleheglik. Na és miért? Csak azért, hogy megbuktassák azt a lapot, mely az igazságra fényt derít, a mely az igazságot nyíltan mondja ki. Vesnik „elvtársunk“ „Nas domja“ hozza a hirecskét, hogy a „jugoszláv nacionalisták“ bojkotálni fogják mindazokat, kik előfizetői vagy hirdetői a »M. K.«-nak, mert »a lap államellenes hírekkel látja el olvasóit.« Na, na, azért nem kell megijedni (az ördög sohasem oly nagy, a milyenre festik) ezek nem jugoszláv nacionalisták, ezek csak m. sobotai kávéházi nacionalisták. Vagy lehet a tengődő »Nas Dom« reklámja (a mi valószínűbb), a mely lap senkinek még bizonyos célra sem kell. Kötve hisszük, hogy jugoszláviának ne volnának józangondolkodásu, higgadt nacionalistái, hanem ilyenek, kik többet rontanak mint csinálnak Elhibázták, mert evvel csak a „M. K.«-nak csinálnak reklámot. — Minél nagyobb erdőbe kiállt az ember, annál nagyobb a viszhang. — Hiába áskálódásuk. »M. K.« volt, van és lesz, mert ez kell vidékünknek mint védő bástya a vár ormán.

— Himen. F. hó 19-én esküdött örök hűséget a M. Sobotai r. k. templomban Resko Irma kisasszonynak Cvetics János rőföskereskedő.

— Halalozás. Özv. Halbart Henrikné leánya férjezett Ovszenyákné nagykanizsai lakós sok családi vizály után betegen térve haza, f. hó 25-én a szülői házban elhalt. Legyen nekik könnyű a föld.

— Gólya a szénapadláson. Szerec Mária fiatal leány Murski Črnci-i lakós áldottállapotba kerülven, emiatt nem lehetett maradása szüleinél, eljött szolgálni M. Sobotába. A lebabázás idejének elkövetkeztével e hó 21-én felment Cipoth József szénapadlására, hol egy fiu gyermeknek adott életet. Másnap reggel megtalálta őket a gazdaszony, de a gyermek, valószínű a hiányos kezelés miatt, (?) már halva volt. Cipótné mindkettőjüket a kórházba küldte, hol ápolás alá vették.

— A leányszöktető. Magdics Leopold barkóci legényt, ki, mint multkor már megemlítettük, Titán Teréz 18 éves leányt megszőktetett, németausztriában lezárták, a leányt pedig hazaküldték szüleihez.

— Németország helyzete napról-napra rosszabbodik, a drágaság nő, a nép elégedetlen s mind ezt a márka zuhanása okozza, melynek a franciák ruhr vidéki megszállása adta a lökést. Ma már a német márka egymilliárdos bankjegyekben forog közkézen, de ez is alig ér fel a régi egy márkával. Hírek szerint a németek felhagynak a passiv ellentállással a ruhrvidékre vonatkozólag.

— Spanyolországban katonai forradalom volt, mely a király kivánságára történt, hogy így a királyi trón megszilárduljon. Kérdés, hogy a népjára is megszilárdult-e.

— Romániában is egy pucselőkészítő szervezetre bukkantak, mely 25 tagnak, köztük 6 generálisnak a letartóztatásával ért véget.

— Verekedés. Vasárnap este Bakovcén Makovec Anton és Lázár Steván legények karókkal felfegyverkezve megtámadták Drazg János molnársegédet s úgy összeverték, hogy kórházba kellett szállítani. Ellenük az eljárást megindították.

— Vad-árak. A vadászegyesület jelentése szerint az erdei vadak árai a következőleg alakultak ki: Nyul 60—80 Dinar, fácán 50 Din, fogoly 20, Öz kg. 25, réce, 15—25 Din. Ez a legkisebb összeg, melyért eladni lehet.

— Politika. A nemzetgyűlés f. hó 20-án összeült, melyen a sok képviselő távolmaradásán kívül a Radics képviselők sem jelentek meg. — A törvényelőkészítő bizottság munkája serényen folyik, a parlamenté jobbjára interpellációkban merül ki. — Az ellenzék egy egységes ellentállásról akart tárgyalni a kormánnyal szemben, de az ellentétek nagyok a megegyezéshez — Egyes autentikus hírek szerint a radikális kormány elvan szánva az új választások kiírására, a minek vezetésére Pasics a királytól mandátumot fog kérni. Több mint valószínű, hogy a tavasszal vagy még előbb a választások megtörténnek, ha csak valami váratlan fordulat be nem következik.

— Villanyvilágítás M. Sobotában. A M. Sobotai várostanács legutóbbi gyűlésén határozatot hozott, melyszerint városi uccák világítását villannyal eszközli. Erre vonatkozólag Dr. Sömen városbíró már érintkezésbe is lépett Benkó gyár- és Hartner gözmalom-tulajdonosokkal az ezt érintő árajánlat megadása végett.

— Részleges sztrájk a nyomdában. Kitört a sztrájk! kiabálják mindenütt, pedig ha a nyomdába lépsz látod, hogy működik minden úgy, ahogy azelőtt működött, csak kevesebb személyzetet látsz. Na ez aztán a sztrájk, mégpedig a Prekmurszka Tiszkaránban.

Hirdetések

„Mörszka Krajina“-ban sikerrel járnak.

— **Bojkot** je napovedao Vestnikov „Nas Dom“ vszem, ki szo narocsniki ali dajo anonisirati v „Mörzkoj Krajini.“ „ár prouti drzsávne cslánke siri med lüdsztvo.“ Jeli sze ne norcsárite g. Vesnik, ali vasi „nacionalisti“? Sto szo pa tej nacionalisti? [Mogoucse demokratszki » Sturm kompagnie« ?] Tou je da nej „jugoszlovanszki nacionalisti“ nego »szobotski kavarniski »Orjunci« ki niti dobro szlovenszki nevejo, Orjune program nepoznajo, tühinszko národoszt pod nyé krilo szkrivajoucs szo pa navádni kricsácsi, provokatóri, na szramouto tém postenim nacionalistom i na skodo isztinszkom deli. Kak szí pa vi prizadenete tákse cslánke pizsati g. Vesznik? Ali vam je zsé táksa rekláma potrejbna za vas nicsvrejden kommuniálni Nas Dom« — »Še slabše« . . . ! Tá rekláma je rávnocs za »M. K.« i potom de nase Prejkmurszko lüdsztvo lémböle naprejplácsalo na „M. K.“, bojkotiralo de pa vász nisterni gg. pizsárne, ki szte tak prevecs prouti tisztomi národí, národosztí i jeziki t-steroga zsvivéte i steroga szamo te máte za bratovszki národ, gda nyega za szvoj trbúj vöponücati morete. Vam i vasim sodrugom na znánye g. Vesnik.

— **Z-möre koleki asztéjo**, tak bi lehko pravili, csi bi v-racsun vzéli tiszta vnouga bitja, stera sze vekoma godíjo okouli möre. Tam okouli zassemerjeni lüft more bidti, ár sze nagousztoma godíjo neprijétna dela. T. m. 23.-ga vécsér szta Makovec Anton i Lázár Stevan bákovszkiva decska sz-kolkami gori sztavila mirno idoucsega Drazg János mlinarszkoga pomagácsa i szta ga tak nabila, ka szo ga mogli v-spitao pripelati v M. Szoboto. — Po tisztom szta pa ednoga trgouvcá z-grajom stela nabiti, szamo da sze je lé v-hizso potégno v krcsmi Reich i tam tri vöre szedo, gda szta ga pa nej mogla docsakati toga trgouvcá, — szta odísla.

— **Porod na stalaj.** Szerec Mária deklina z M. Črnci je noszécsa posztála i zavolo toga prečányana od sztarisov je odísla na szlúzsbo v M. Szoboto. Tú pa preblizsávajoucse vrejmen porodá, t. m. 21.-ga sze je gori szprávilá na stale Cipot Jozsefa i tam porodíla edno dejte moszoga szpoula, stero je pa tüdi vcsaszí mrlou. Na trügi dén nyeva je ga. Cipotova najsla i poszlála v-spitao.

— **Tolvajije.** Stausz Ignác roj. v Melinci ozsejnen na Gorici, hlápec pri g. Turki v M. Soboti e vecs Turkovoga blága szpokradno v vrejdenosztí ca. 10.000 koron. Gori szo pa na tou tak prisli, ka szo edne hlacse szpoznali stere je na „Baksi“ pri „pintis krcsmi“ na licitáciji oudao, gda szo nyemi na pitjé pejnezi szvalili. Lejpe morále sze vcsíjo okouli „pintéske krcsme“. Szlobodno tocsenyé, szlobodno kradnjenyé!

— **Himen.** G. Cvetics János trgouvec v M. Soboti je t. m. 19.-ga prizégao vecsno lübézen tics. Resko Irmí. Doszta szrecse!

— **Strájk v Prekm.** Tiszkaráni Kak v M. Soboto ndemo, vszepovszédik csüjemo ka je v Prekm. Tiszkaráni strájk vövdaro. Gda pa pridemo v-tiszarmo, vidimo ka je vsze vrédnom capási, szamo je lüdi menyé. Na, tou je pa zsé nej strájk, i pa táksi M. Szobocski. Ja tú sze tou tüdi lehko zgodi.

Gazdálkodás

Buzapacolás üszög ellen. 2%-os kélgálicolt (50 Lit. vízben 1 kg. gálic oldva) készitünk az oldatot tartalmazó kádba füles fűziakosokban bemártjuk a búzát, 1—2 percig az oldatban telegy kéz között mosva, ekkor kivesszük, leergatjuk a fölös levét és száritjuk ponyván.

Rozs vetése ha körán történik jó, mert a rozs csak az őszi melegebb napokban bokrosodik. Buzának vetése nem kényes bármily későn is történik.

Kereskedelmi árak nagyon ingadozók azért is a vételkedv lanyha. Az utóbbi időben nagyon megélnékült a kereset tarka babban (csresznye-bab), a melyért már kg.-ként 21—22 K.-át, fehér-babért pedig 16 K.-t adtak. A buzakereslet nálunk pang, de a zagrebi és újvidéki börzén élénk, a mennyiben ott 1500 K.-ért veszik s folyton emelkedőben van az ára. A lovak és csikók ára nyomott, igás teheneké magas. Hizó álatok ára esik, de legalább is áll. Erős a kilátás, hogy az árak rövidesen visszamennek, tekintettel Seipel osztrák kancellárnak Lengyelországgal kötött husszállítási szerződésére. A nagy üzletellenség oka egy részt az általános pénzhiány is, miután hitelhez alig lehet jutni.

Vérsztvena.

Psenicopácanje. Narédimo 2°/_o-no raztoplino z szivoga galica (50 Lit. vodé na 1 kg. galica) i v to raztoplino vszebúvajoucso kad v sibnatouj krlacsi psenico notri pogrozimo i med rokámi kak edno zaperémo, tou szamo 1 ali 2 minuti szlobodno trpi, potom vözememo, z-ciditi dámo i na ponyávo szüsít denemo.

Rzsena szejátev je rána dobra, ár ono szamo v ránoj toploj jeszeni sze razpüszi na vríke, szledi vecs nej. Naszproutno zsiti, je za psenico vszedno kak stécs keszno sze szejá.

Trzsne cejne szo prevecs preminyávajoucse, zavolo toga i ménkanya kredita je vsze trzstvo mrtvo. Graj sze je zsivo küpüvao, za csresznyovec 21—22, za bejli graj szo pa 16 K. dáli. Psenica prinasz 13 K. na börzaj pa 14—15 K. kosta i cejno má. Debele máre cejna kapajoucsa. Dinár sze zdigáva, kak sze vidi do cejne povszédi pobijane.

Ujra bolgár forradalom.

Nagy paraszttömegek felvonulása Szófia ellen. — Ellentétes hírek. — Cankov kormány bukása.

A jól megszervezett és Sztambuljezki elnökléte alatt kormányon levő parasztpárt leverésébe, elnyomatásába sehogy sem tudva belenyugodni mint többség, Cankov kormány terrorizáló uralma ellen szövetkezett a komunistákkal s egy ellenforradalom alakjában győzedelmesen halad Szófia ellen, hogy a kormányt újra kézbe vegye. Különféle verziók keringenek a forradalomról, de még eddig biztos semmi nem tudható.

Hivatalos bolgár jelentés a fölkelésről.

A bolgár távirati iroda jelentése szerint Novaragora, Csirján kitört lázadások megfékezésére a kormány katonaságot küldött. A lázadók több községben kikiáltották a szovjetet. A felkelők Szlivai városát megtámadták, a helyőrség azonban visszaverte őket. Három halott és két sebesült az áldozatok.

Más hírek szerint a forradalom nagyméretű s eddig már hétezer-nél több a halottak száma. Erős ágyú és gépfegyver tüzek a jugoszláv határmentén is erősen hallhatók.

A forradalom Délbulgáriából hihetetlen gyorsasággal áterjedt az egész országra. Nagy föld-

műves tömegek zászlók alatt megtámadják a városokat és elkieseredett harcokban visszavonulásra kényszerítik a kormány csapatait, amelyekből tömegesen szöknek át a katonák a fölkelőkhez. A harcokban úgy a felkelők, mint a kormánycsapatok nagy veszteséget szenvedtek. A paraszttömegek eddig a következő észak- és délbulgáriai városokat foglalták el: Widdin, Belogradcik, Grameda, Lom-Palanka, Szamopov, Orehovica, Burgas, Várna, Kazambik, Sipka, Jambol, Kosten sib. Mindezen helyeken új előljároságokat és főszolgabirákat választottak. Néhány városban nagy-tömegű munició került a felkelők kezére. A visszavonuló kormánycsapatok egyrésze átért a felelőkhez.

Szófiában valóságos pánik uralkodik. A városban az a hír, hogy nagy fölművestömegek tartanak Szófia felé. Növeli a zavart, hogy a kommunisták általános sztrájkot hirdettek.

Más hírek szerint már a Cankov kormány lemondott, magát Cankovot és a királyt pedig őrzik. —

Németország a jobboldali forradalom előtt.

MÜNCHEN, szeptember 25. A horogkeresztes hazafias harci szervezetek Augsburgban vasárnap nagy gyűlést rendeztek. Heiss kapitány, a katonai szervezetek vezetője olyan nyíltan, mint még eddig sohasem, bejelentette a polgárháborút, »a hazafias bajor nép« hadjáratát Észak-Németország ellen.

Hirdette, hogy a német szabadságmozgalom Bajorországból indul ki és a német kérdést, amelyet Berlinben vetettek föl, Bajorország ökölrel készűl megoldani.

Nincs szó elszakadásról, mert a küzdelem, amely most a horogkereszt jegyében a fekete-fehérszínű zászló alatt megindul, nemzeti forradalom lesz a német egység és nemzeti becsület oltalmára.

Ludendorff tábornok is jelen volt az augsburgi gyűlésen.

BASEL, szept. 25. A svájci határőrséget Németország felé az utolsó napokon megkettőztették. — A svájci hatóságok között tanácskozás volt, hogy miképen lehessen a határt német polgárháború esetén megvédeni. Az intézkedések megtörténtek, hogy kommunista, vagy jobboldali szélsőséges elemek ne juthassanak át a határon Svájc területére.

KINO v Murški Soboti

V nedeljo 30. szept. popold. ob 3 uri zvečer ob 8 uri:

Čuvajte svoje kčeri

Moralna slika iz velegradskog života 6 čin.

U glavnoj ulozi:

COLETTE CORDER

Achtet auf Euere Töchter

Vstopnina:

Gornje lože 8.— Dinár, spodnje lože 7.— Din. in II. prostor 3.— D.

Lastnik kina GUSTAV DITTRICH

Egy teljesen jókarban lévő gázfelszerelés és asztalok eladók. — Megtudható Prekmurszka Tiszkaránában.

Gazdálkodás.

A veszettség.

Irta: Nemes Miklós állatorvos, M. Sobotán.

»A magyarok bejövetele előtt nem ismerték a kutyát Európában s éppen ezért sokáig csak „magyar kutya” latinul: »canis hungaricus« volt a neve. (Igy fordul ez elő a régi idegen történetekben). Talán innen származik az „Ungarischer Hund,” becéző kiszólás is? — „Az olyan vándor életet élő és magával nyájukat hajtó népnél, mint a magyarok voltak Ázsiában, nem is maradhatott el a kutya. De, hogy csakugyan velük jött Európába, történelmi nyoma van már Álmos vezér idejéből, aki midőn Oroszországba törve a kievit várat ostromolta, így tüzelte a katonáit: „Ne háborítson benneteket e nép és a kunok sokasága, akik hasonlóak a mi kutyáinkhoz (latinul: nostris canibus) s a kutyák, amint meghallják uroknak szavát, nemde nem megrémülnek-e?” (Ipolyi: Magyar mythologia 242. lap). A kutya az ő magyaroknál nagy tiszteletben állott. — Mikor valamelyik néppel vagy nemzettel békét kötöttek, a kutya fejére tett kézzel esküdtek a kötés megtartására, „Jelöl, hogy olyan híven fogják megtartani a békekötés feltételeit, amelyen hű az összes állatok között csak a kutya lehet. — „Mások azt mondják, hogy a szövetség megkötése jeléül kutyát áldoztak, azt híven, hogy ha a kutya elpusztul, a hűsége megmarad közöttük. A hűségnek testi gazdája nem lévén, a szerződéstköti felekbe, a szerződésbe vándorol. Ugy látszik már akkor attól tartottak, hogy a becsületesen megkötött békeszerződéseket nem fogják betartani. — „Ilyen módon erősítették meg a kunok és a görögök császára szövetezésüket, amikor a szövetezők körébe egy kutyát vittek s azt a kunok és görögök főemberei kardjaikkal darabokra vagdalták ugyanakkor szóval kijelentvén, hogy: „igy vesszenek azok a kik a szövetséget megszegik.”

A középkorban a németek egyes államaiban arra ítélték némely bűnért a bűnöst, hogy egyik faluból a másikba kutyát vigyen ölében. — Sőt nyoma van a történelemben annak is, miként Henrik császár (934-ben), midőn Zoltán vezér emberei tőle adót követeltek, az adófizetést megtagadva, egy kutyát küldött hozzájuk, azt akarván ez által tudokra adni, hogy küldetésükben kudarcot vallottak. (A kutya-arcból származott a kudarc szó).

A kutyák az északi sark körül lako eszkimóknál nagy becsben állanak nemcsak azért, mert számba fogva teherhordásra vagy utazásra használják s ez a rendes fuvarozásuk (az egyszéllében fogott négy kutya gyorsan haladván), hanem azért is, mert még ma is kutyafejet tesznek a gyermek sírjára azt híve, hogy a kutya mindenüvé megleli az utat s így a járatlan kisedet is elvezeti a lelkek országába.

Ausztrália egy részében (északnyugati partján) a pásztoroknál a nyáj mellett egy-egy vagy néha több embert is pótol: a nyáját éjjel őrzi, nappal teregeti.

Hogy a kutya mennyire ragaszkodik gazdájához s ennek szavát milyhűségesen teljesíti, erre számtalan példát lehetne felhozni. De legényesebb kijelentés foglaltatik erre a magyar legfelsőbb bíróságnak azon határozatában, melyből kimondja, hogy »a kutya tulajdonosa nem büntethető, midőn a kutya gazdájával veszekedő egyént, gazdája védelmezése közben megharapja.« (Kir. Curia 1897. évi nov. 24.-én 752 és 1898. jan. 11.-én 993/897. sz. ítélete). Mintha csak azt nyilvánítaná ki a bíróság, miként nagyon természetes dolog, hogy a kutya védelmezze a gazdáját s mert ez a kutya saját ösztönéből származik, gazdáját felelősségre vonni nem lehet.

A kutyákat többnyire a folyóvizek nevére nevezik el; különösen temérdek az alföldön a Tisza, Duna, Maros, Sajó, Szamos, Rajna, Dráva, Száva, Körös nevű kutya. — Ennek az elnevezésnek az a sok helyen élő néphit az alapja, hogy ott ahol folyóvizről elnevezett kutya van, tűz nem üt ki, szárazság nem lesz s az ilyen kutya meg nem vész; — viszont azonban a babonások azt tartják, hogy azon a helyen, ahol el van temetve a földbe a kutya, eső nem esik, tartós szárazság uralkodik, jégeső, zivatar támad.

Folyt. köv.

Pejnezi — Pénz.

1 Dollár	= Kj	350.—
100 Kor. Budapest	= »	2.—
100 Kor. Becs	= »	—50
1 lira	= »	16.—
Zürichben 100 Dinar	=	6·50

Máli glászi.

Házeldás. A majdnem uj Breiner-féle ház Hodoson, a benne lévő jó forgalmu üzlettel más vállalkozás miatt eladó. Bővebbet a tulajdonosnál.

Oddá sze na Hodosi szkoro nouva hisa z dohroidoucov trgovinov zavolo drügoga poszla. Vecs pri laszniki: Breiner Samu Hodos.

AMERICAN LINE

Ustanovljena 1871.

Redna potniška plovba.

HAMBURG — NEW YORK z parobrodi na dva in tri vijake

„Manchuria“ 13639 t. „Mongolia“ 13639 t.
„Finland“ 12222 t. „Kronland“ 12222 t.
„Minnekahda“ 17221 t.

Izvanredno urejene in tretji razred. Izvrstna hrana.

Pojasnila dajajo brezplačno zastopstva AMERICAN LINE

Beograd, Karadjordjeva ulica br. 91.
Zagreb, Trg I. br. 16.
Ljubljana, Marijin trg 2.
Gruž, Obala.
Bitolj, Bankarsko ulica br 12

Eladó!

két hold első minőségű szántóföld Murska Sobotá határában. Bővebbet

Czipoth Viktor kereskedőnél Murska Sobotá.

Na oddajo!

je dvá plüga prvi klász oratjega grünta v Szobocskom htári. Vecs sze pozvej pri

Czipoth Viktor trgovci v Murški Soboti.

Po najvišjoj ceni

küpm vszakovrszten kmetski pripouvek kak szilje, krmo, jáboka, szlive, zdravilne i gobe. Za nabéranye gob i travine potrejbne podatke radevoule dam. Odávam vszevrstzne kmetske potrejbcsince i gnojila (thomsalak, superfosfát). Na pizsmeno pozványe pridem.

LJUDEVIT J. RÖSSLER

Hodos 53.

Legmagasabb áron

veszek mindennemü gazdasági terményt gabonát, takarmányt, gubacsot gyümölcsöt, anyarozsot, gyógyfüveket és gombákat. Gyógyfügyűjtésre vonatkozó felvilágosítással készséggel szolgállok. — Eladok mindennemü gazdasági cikket, műtrágyát (csehországi löherjegyü) thomaslakot, csontlisztet, szuperfoszfátot, meszet, trágyát stb. Levélhívásra bárhová megyek.

LJUDEVIT J. RÖSSLER

Hodos 53.

Naznanilo.

Postüvanim mojim znancom i prijatelom naznányam, da sam z-firme Jónás i Cvetič odszloupo i sam v-szvojoj lasztnoj hizsi (Cerkvena ul.) oudpro szvojo trgovina z manufakturo

Üzletnyitás.

Igen tisztelt vevőimet és ismerőseimet értesitem, hogy a Jónás és Cvetič cégből kiváltam s a Crkvena ulicában tevő saját házamban nyitottam üzletet, melyet mindenki meglegedésére és a legjobb áruval személyesen fogom vezetni.

JANEZ CVETIČ
trgovec. — kereskedő.

Novoszt! Naznányam Ujdonság!

postüvanomi obcsinszivi, ka sam oudpro razodajálnico za vszakovrszino marmorno grobovno kaménye (krizse) prejk kath. cérkvi v Zelkovom hrámi v Murska Soboti

JOSEF MOČNIK KÖFARAGÓMESTER MURSKA SOBOTA

Értesitem a n. érdemü közönséget, hogy Murska Sobotában a Zelko-féle házban (kath. templom átellenében) SÍRKŐ raktárt létesítettem, ahol is legolcsóbb napiáron minden minőségű és kiviteli sírkövek állandóan kaphatók.

HRANILNICA v MURSKI SOBOTI

Prej — Ezelőtt

MURASZOMBATI TAKARÉKPÉNZTÁR (SZTÁRAGASZA)

Štampano v „Prekmurški Tiskarni“ v Murški Soboti

Z VRSAVA VSZE BANCSNA DUGOVÁNYA MINDEN BANKSZAKMABA VÁGÓ ÜGYET LEBONYOLIT.

V ZÉZI

ÉRDEKKÖZÖSSÉGBEN

Z-JADRANSKA BANKA BEOGRAD-AL

Podgovornik, lasztnik i vödányik Kühar Stevan Márkisevci.